

(דף צג ע"א). **השש אונבם, פתנות עור דיליה אונבמין, דאתמר בהון (שיר ה יא) שחורות פערב, (בראשית ג א) והנחש היה ערום מנייהו, דלכל חיה ברא לבושין, ולכל ברין דאתבריאנו בשית יומי בראשית, ואשתארו גופין דמזיקין למעבד ולא עביד לון, בגין דהוה ערב שבת, ודא איהו (בראשית ב ג) אשר ברא אלהים לעשות, ובגין דא והנחש היה ערום מפל חית השדה אשר עשה יהוה אלהים (בראשית ג א), דלכלהו עבד לבושין, וליה לא עבד, בגין דהוה מזיקין דעלמא.**

ואמאי לא עביד לון, בגין דהוה ליה למברי לאדם ערב שבת, ובגיניה לא ברא לון, ובגין דא עאל קנאה בלפיה דחויא עם אדם, בגין דאשתאר ערום בגיניה בלא לבושין, ואיהו גרם לבתר דאתפשט אדם מלבושיו, וירית לון נמרוד ועשו, דהוה עשו דיוקניה דחויא, ובגין דא והנחש היה ערום, ערום לביש, דגרם בערמה דיליה נוקבא בישא סם המות מיתה לאדם ולא תתיה, וערמה דיליה הוה דפתי לחוה, בגין דדעתן של נשים קלה, ומה אמר לה (שם) ויאמר הנחש אל האשה אף כי אמר אלהים לא תאכלו מפל עץ הגן, וקודשא בריה הוא לא אמר, אלא מפל עץ הגן אכל תאכל, דאיהו לא מני ליה דלא למיכל אלא מעץ הדעת טוב ורע, דאיהו ערבוביא דטוב ורע, אילנא דשקרא, חד בלב וחד בפפה, לפיה מלי שקרא, ופתי בפומיה במלין דקשוט.

וחויא בישא אעבר הכא על לא תענה ברעה עד שקר (שמות כ יג), ועל לא תרצה, ועל לא תנאף, ועל לא תגנוב, ולא תשא את שם יהוה אלהיך לשוא, על לא תענה ברעה דסהיד שקרא דאמר (אף כי אמר אלהים לא תאכלו מפל עץ הגן ועל לא תגנוב דנגב דעת חוה כנונא דא דאמר אף כי אמר אלהים וגומר) פי יודע אלהים כי ביום אכלכם מגנו ונפקחו עיניכם והייתם פאלהים יודעי טוב ורע (בראשית ג ה), בגין דלא תהוון בדיוקניה, ועבר על לא תנאף, דהטיל זונהמא בחוה, ועבר על לא תרצה, דקטל לאדם ולחוה, דהכי ארחא דיצרא בישא מפתי לבני נשא, ולבית סליק ואלשין ליה, ונטיל רשו ונחית ונטיל נשמה.

תקונת שתיין

בראשית דא ברית, דאתמר ביה עץ החיים, והא אוקמוה, ובהפוכא תבית, דגרם תבירו לאדם הראשון, ודא עץ הדעת טוב ורע, טוב איהו אילנא, ההוא דכתיב (בראשית ג ו) ותרא האשה פי טוב העץ למאכל וכי תאווה הוא לעינים, ואיבא דיליה רע, כפום חיזו דיליה הכי חוה (נ"א איהו) אתחויא לה מלבר, כגוונא דפומא מלין שפירין מלבר, ולבא מלייא טנופין מלגאנו, ודא לא הות ידעא דסם המות חוה מלגאנו דאיבא, הדא הוא דכתיב ו"תקח מ"פריו ו"תאכל, ותתן גם לאישה וגומר (שם), הרי איבא דאילנא דתמן מו"ת (מלגאנו גרם לה דאכלה).

ואית קליפין דאיבא דאינון תהו ובהו וחשך ותהום, דקליפין אלין אינון רע, מוחא מלגאנו טוב, אילנא דחיי קליפין דיליה שפירין ומוחא דיליה שפיר, ודא איהו עפיה שפיר ואנפה שגיא (דניאל ד ט), ואית אילנא דכוליה ביש, מוחא וקליפה בלהו מרירן, ומיין דלהון מרירן, הדא הוא דכתיב (שמות טו כג) ויבאו מרתה ולא יכלו לשותות מים מפרה פי מרים הם וגומר, ויורהו יהוה עץ וגומר,

וביה וימתקו המים, עץ מתוק המציה נפקין ענפין ושׂרשין, דאתמר בהון (תהלים יט יא) ומתוקים
מדיבש ונפת (דג ע"ב) צופים, ובגין דא אית עץ דענפין דיליה מתיקון, ועץ דענפין דיליה מריזן,
ואית מיין מתיקון ומיין מריזן, דדא לקבל דא עבד קודשא בריה הוא, ואית דאיהו פלגו דיליה
מתיקא ופלגו דיליה מריזא, ודא עץ הדעת טוב ורע, פגוונא דכספא מעורב בעופרת, ואית
אילנא דקליפין דיליה בישין מלבר ומוחא מתיקא מלגאן, הכי תשפח בר נש ביש במלי פומוי
(נ"א ובפומוי מפיך ביש מלבר) וטב פלביה מלגאן, ואית מפומוי טב ולביה ביש, האי איהו עץ הדעת
טוב ורע, הכא מקנן נחש רמאי.

הכי איהו בר נש דתשפח ליה גופיה שפיר, וסימנין דיליה פלהו שפירן, ונשמתייה נפש חייבא
מלגאן, ותשפח בר נש גופיה ביש בכל סימנין דיליה, ונשמתייה מלגאן שפירא, דא איהו צדיק
ורע לו, אבל מאן דאיהו טב מלבר ורע מלגאן, איהו רשע וטוב לו, בגין דלא יהא ליה חולקא
בעלמא דאתי, טוב מלבר ומלגאן צדיק וטוב לו, ביש מלגאן ומלבר רשע ורע לו, והא אוקמוה.
טב מלגאן ולבושא דיליה ביש, דא איהו עני ורוכב על המור (זכריה ט ט), רע מלגאן ולבושא דיליה
שפיר מלבר, על האי אתמר (קהלת יז) ראיתי עבדים על סוסים, וכלא אשתמודע בעובדוי דבר
נש, מאן דאיהו מלגאן, ולאן למגנא אוקמו קדמאין לא המדרש הוא העקר אלא המעשה הוא
העקר, דשטיין מסתכלין בגופא דאיהו לבושא, דדא הוא דכתיב (איוב י יא) עור ובשר תלבישני,
וצדיקיא בעובדין טבין.

ועוד (שמות טו כה) ויזרהו יהו"ה עץ, דא מטה דמטה, דהוה מתהפף ממטה לנחש ומנחש למטה,
פגון להט החרב המתהפכת (בראשית ג כד), ודא מטטרו"ן, דביה הוה משתמש מטה רבינו, פגוונא
דעמודא דאמצעיתא דהוא משתמש ביה, והוה מנהיג תפאין ביה, אוף הכי משה דהוה פגוונא
דיליה, הוה משתמש במטה, ואמאי אתקרי מטטרו"ן מטה, דלזמנין מטה פלפי זכו לצדיקיא,
ולזמנין מטה פלפי חובא לרשיעיא, ובגין דא אתהפף ממטה לנחש לרשיעיא לאלקאה לון ביה,
ומנחש למטה לצדיקיא למיהב לון ביה אנרא.

דהכי איהו על האי מלאכא קודשא בריה הוא, פגוונא דנשמתייה דרכיב על גופא, וצדיק בהאי
אתר אתמר ביה (שמואל ב כג) צדיק מושל יראת אלהי"ם, בגין דאיהו מהפף דינא לרחמי, ובהאי
אתר צריך שנוי מעשה, בגין דיתהפף מדינא לרחמי, ושנוי השם ושנוי מקום, וקודשא בריה
הוא דאיהו מלגאן, אתמר ביה (מלאכי ג ו) אני יהו"ה לא שניתני, דאיהו רחום וחנון, לית ביה דינא
כלל ולא שנויין.

וכד בר נש שליט על יצריה, נהפף נחש למטה, ואם יצריה שליט עליה, נהפף ממטה לנחש,
ומיד ויגס משה מפניו (שמות ד ג), מאי ויגס, אלא הכא רמיז שנוי מקום, דברח מאתריה ומקמיה,
ודא איהו רזא ותפקחנה עיני שניהם (בראשית ג י), ובמאי אתפקחו, למנדע טוב ורע, דאיהו מטה
כליל מתרנייהו, כד אתהפף מנחש למטה אתמר ביה צדיק וטוב לו, וכד אתהפף ממטה לנחש
אתמר ביה רשע וטוב לו.

תקונא חד ושתין

בְּרֵאשִׁית דָּא מְחַשְׁבָּה, אֱלֹהִים דָּא אִמָּא עֲלָאָה עוֹבְדָא, דְּתַרְנִייהוּ דְחִילוּ וְרַחֲמֵנוּ, אֶת הַשָּׁמַיִם
דָּא קָלָא, וְאֶת הָאָרֶץ דָּא דְבוּרָא, וּבְכֹלָא חָאבוּ אָדָם וְחַוָּה, אֶפְרִישׁוּ בֵּין אָבָא וְאִמָּא דְאִינוּן
מְחַשְׁבָּה וְעוֹבְדָא, וּבֵין קוּל וְדְבוּר דְאִינוּן בְּרָא וּבְרַתָּא, וּבְגִין דָּא וַיִּשְׁמְעוּ אֶת קוּל יְהוָה אֱלֹהִים
מִתְחִלָּה בְּגִין לְרוּחַ הַיּוֹם (שס), אֶת קוּל דָּא